

Zorgplicht werkgever

geldt ook voor zzp'ers

Volgens het Burgerlijk Wetboek heeft de werkgever een zorgplicht voor een veilige werkomgeving. De Hoge Raad heeft bepaald dat die zorgplicht en een eventuele aansprakelijkheid die daaruit voortvloeit ook geldt voor zzp'ers.

De uitspraak gaat over een zzp'er die in 2005 zijn rechterbeen verloor als gevolg van een bedrijfsongeval. Hij had geen arbeidsongeschiktheidsverzekering en claimde een schadevergoeding van zijn opdrachtgever. Het bedrijf wees de claim van de zzp'er af, omdat de man geen vast dienstverband had. Jarenlange juridische procedures waren het gevolg, waarin het bedrijf steeds in het gelijk werd gesteld.

Uitspraak

De Hoge Raad oordeelde echter anders. De Hoge Raad leidde namelijk uit de wet af dat de zorgplicht van bedrijven voor zzp'ers niet anders is dan gewone werknemers. Het rechtscollege stelt dat er 'geen goede grond' is om kleine zelfstandigen anders te behandelen dan werknemers, temeer omdat zij niet altijd over een behoorlijke verzekering tegen bedrijfsongevallen beschikken.

Volgens het Burgerlijk Wetboek heeft de werkgever een zorgplicht voor een veilige werkomgeving. Deze zorgplicht gold tot voor kort dus uitsluitend voor de eigen werknemers en voor bijvoorbeeld uitzendkrachten, ingeleend personeel en personeel van onderaannemers. Sinds de uitspraak van de Hoge Raad vallen de zzp'ers ook in deze groep.

Eigen verantwoordelijkheid

Na de uitspraak is in verschillende media ophef ontstaan. De advocaat van de zzp'er noemde uitspraak een doorbraak. Werkgeversorganisaties wezen daarentegen op de eigen verantwoordelijkheid van zzp'ers, die ook op het terrein van veilig en gezond werken geldt. Ook werd de vraag opgeworpen welke gevolgen dit heeft voor bijvoorbeeld een secretaresse die als zzp'er wordt ingehuurd.

Branchevereniging Bouwend Nederland en Stichting ZZP Nederland wijzen op de nuance. Ondernemen is ook voor de zzp'er voor eigen rekening en risico en daarom ligt de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de zzp'er zelf. Opdracht-

gevers en werkgevers hebben daarentegen wel de verantwoordelijkheid te zorgen voor een werkplek waar veilig en gezond kan worden gewerkt. Indien hier aantoonbaar niet aan wordt voldaan, is er sprake van nalatigheid en kan de opdrachtgever of werkgever hiervoor worden vervolgd. Als de zzp'er bewust de veiligheidsvoorschriften overtreedt, kan de opdrachtgever of de werkgever hier niet voor worden vervolgd. Staatssecretaris de Krom van Sociale Zaken heeft onlangs besloten om de arbo- en veiligheidsregels die in de bouw gelden, ook van toepassing te verklaren op zzp'ers.

Of de zzp'er die de rechtszaak aanspande tegen het inlenende bedrijf als gevolg van de uitspraak recht heeft op schadevergoeding zal nu door de rechter moeten worden bepaald.

Schijnzelfstandige?

Overigens heeft de Aannemersfederatie Nederland onlangs een 'zwartboek schijnzelfstandigen' opgesteld. Dit zijn zzp'ers die feitelijk niet als zelfstandige voor een bedrijf werken, maar via detacherings- of payrollconstructies. Mede door de niet aflatende toestroom van schijnzelfstandigen in de sector uit binnen- en buitenland woedt er in de bouw een steeds heftiger prijsconcurrentie. Dit zorgt ervoor dat niet alleen het draagvlak voor collectieve regelingen wordt aangetast, maar heeft ook z'n weerslag op kwaliteit, duurzaamheid en veiligheid. De situatie rond deze schijnzelfstandigen dreigt uit de hand te lopen, mede versterkt door het prijsmechanisme, dat bedrijven in de sector bijna dwingt hun vaste medewerkers in te wisselen voor flexkrachten.

Om de excessen op de arbeidsmarkt aan de kaak te stellen, heeft Aannemersfederatie het 'zwartboek' opgesteld. Deze werd gepresenteerd tijdens een speciale ledenbijeenkomst. Voorzitter Henk Klein Poelhuis overhandigde daar het Zwartboek aan de Tweede Kamerleden Paulus Jansen (SP) en Erik Ziegens (VVD). ■